

**Preventie- en handhavingsplan Drank- en Horecawet
gemeente Opsterland**

2015-2018

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	p. 2
Voorwoord	p. 3
Hoofdstuk 1. Inleiding	p. 4
Hoofdstuk 2. Probleemanalyse	p. 7
Hoofdstuk 3. Risicoanalyse	p. 9
Hoofdstuk 4. Doelstellingen en acties	p. 11
Hoofdstuk 5. Resultaten preventie- en handhavingsplan alcohol	p. 15
Hoofdstuk 6. Financiën	p. 17
Bijlage I	p. 18
Bijlage II	p. 20

Voorwoord

Sinds 2013 zijn gemeenten de belangrijkste uitvoerders van de Drank- en Horecawet (DHW). Eén van de voornaamste doelen van de wet is dat ze de jeugd beschermt tegen de schadelijke effecten die alcohol kan hebben op de gezondheid en veiligheid. Met de laatste wetswijziging (januari 2014), waarbij de leeftijdsgrens voor verstrekking en in bezit hebben van alcohol verhoogd is naar 18 jaar, zijn gemeenteraden verplicht periodiek een preventie- en handavingsplan alcohol vast te stellen. Zowel op juridisch, handhaving en educatief vlak is de gemeente nu regisseur van het alcoholbeleid. Om uitvoering te geven aan dit plan heeft het college van burgemeester en wethouders een duidelijke visie geformuleerd. Deze visie is leidend voor dit preventie- en handavingsplan.

Visie op jongeren en alcohol

Wij vinden het om meerdere redenen van groot belang dat het drankgebruik, zeker onder jongeren, zoveel mogelijk wordt tegengegaan. Wij zien dit als een gedeelde verantwoordelijkheid met ouders, scholen, horeca en andere instellingen. Hoewel Opsterland qua alcoholgebruik onder jongeren gunstig afsteekt bij de provinciale situatie vinden wij de percentages zoals die blijken uit het rapport Gezond opgroeien 2014 van de GGD nog te hoog en moeten excessen worden voorkomen.

Hoewel de taak van het opstellen van een preventie- en handavingsplan absoluut een nieuwe is, is het voeren van preventieve maatregelen en het handhaven van regelgeving dat zeker niet. In onze gemeente worden al verscheiden activiteiten ondernomen- door de gemeente en door haar partners- om te voorkomen dat jongeren (te vroeg) gaan drinken. Met het opschuiven van de leeftijdsgrens, wordt de doelgroep voor de preventieve activiteiten groter.

Uitgangspunt van dit plan is dat iedereen primair verantwoordelijk is voor zijn eigen veiligheid en zijn eigen handelen. Daaruit volgt een ander uitgangspunt, namelijk dat de rol van de gemeente vooral bestaat uit het faciliteren en verbinden van professionele partijen bij de uitvoering van taken rondom het thema alcohol, waarbij de focus met name op preventie ligt.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 besteden we naast een deel algemene informatie over de achtergronden van het preventie- en handavingsplan aandacht aan welke preventieve maatregelen al genomen worden en welke samenwerkingen er zijn.

Hoofdstuk 2 bevat een probleemanalyse ten aanzien van het alcoholgebruik door jongeren in Nederland, Friesland en Opsterland. De risicoanalyse voor deze gemeente op het gebied van jongeren en alcohol volgt vervolgens in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 beschrijven we de doelstellingen en acties die de gemeente nastreeft en wordt per pijler aangegeven welke activiteiten de gemeente gaat uitvoeren om de doelstellingen te realiseren. Hoofdstuk 5 omvat de resultaten die we in deze planperiode nastreven. In hoofdstuk 6 komen de financiën aan bod.

1. Inleiding

1.1 Wat is het preventie- en handavingsplan alcohol?

In artikel 43a van de Drank- en Horecawet is opgenomen dat de gemeenteraad iedere vier jaar een preventie- en handavingsplan alcohol vaststelt. Hiermee wil de wetgever stimuleren dat gemeenten actief nadenken over en uitvoering geven aan alcoholpreventie, door de beleidsterreinen Volksgezondheid (voorlichting en bewustwording) en Openbare Orde en Veiligheid (beleid en handhaving) te verbinden. Het preventie- en handavingsplan bevat de hoofdzaken van het beleid dat zich richt op de preventie van alcoholgebruik – met name onder jongeren – en de handhaving van de wet. In het plan wordt in ieder geval aangegeven:

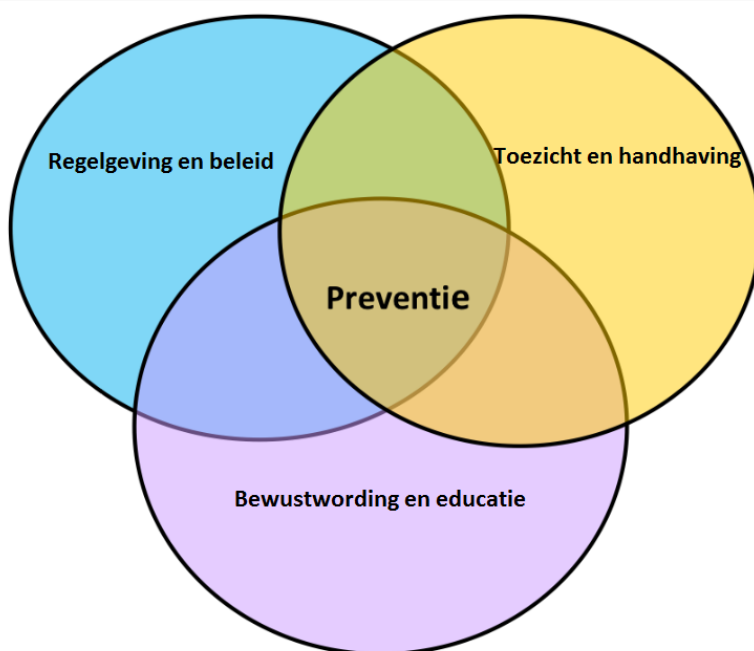
- de doelstellingen van het preventie- en handavingsplan;
- welke acties ondernomen worden om alcoholgebruik te voorkomen, met name onder jongeren en al dan niet in samenhang met andere preventieprogramma's vanuit de Wet Publieke Gezondheid (artikel 2, tweede lid, onderdeel d);
- de wijze waarop het handavingsbeleid wordt uitgevoerd en welke handavingsacties in de door het plan bestreken periode worden ondernomen;
- welke resultaten in de door het plan bestreken periode minimaal behaald dienen te worden.

Het plan kan tussentijds worden gewijzigd als omstandigheden daar aanleiding toe geven. Op termijn kan dit plan worden opgenomen in de nota lokaal gezondheidsbeleid.

1.2 Integrale benadering op basis van drie pijlers

Dit plan is gebaseerd op een integrale beleidsvisie. Dat impliceert dat meerdere afdelingen binnen de gemeente – en dus ook meerdere type maatregelen – worden ingezet bij de aanpak van de alcoholproblematiek. Verschillende studies laten zien dat een integrale benadering van de problematiek rond alcohol een cruciaal kenmerk is van effectief beleid.¹ Recent onderzoek van het RIVM Centrum voor Gezond Leven, het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP en het Trimbosinstituut bevestigt dat beleid op het gebied van alcoholmatiging het meest effectief is als het integraal is.² Alcoholgebruik is altijd een resultaat van een combinatie van factoren. De persoon, zijn sociale omgeving, het aanbod van drank en het overheidsbeleid vormen samen een systeem dat uiteindelijk de keuze van de gebruiker bepaalt. Alcoholpreventie kan daarom nooit alleen op het individu gericht zijn. Het meest succesvol zijn strategieën die vooral de omgeving van de drinker beïnvloeden. In die omgeving van de jonge drinker spelen alcoholverstrekkers, scholen en ouders een belangrijke rol. Een integrale afweging van deze pijlers is van cruciaal belang.

De belangrijkste pijlers waarop de integrale benadering gebaseerd dient te zijn, zijn regelgeving en beleid (*grenzen stellen*), bewustwording en educatie (*grenzen overdragen*) en toezicht en handhaving (*grenzen bewaken*). Deze drie pijlers zorgen in samenwerking voor een gedegen alcoholpreventiebeleid.

- Regelgeving en beleid is het stellen van grenzen. De DHW geeft de gemeente bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden op het gebied van alcoholverstrekking. Door het stellen van regels en maken van afspraken met betrokken partijen, heeft de gemeente de mogelijkheid te sturen op het terugdringen van negatieve effecten van alcoholgebruik.
- Bewustwording en educatie is het overdragen van grenzen. Het creëren van bewustwording bij alcoholverstrekkers en ouders is een noodzakelijke voorwaarde voor gedragsverandering. De nieuwe Drank- en Horecawet helpt daarbij. Bewustwording en educatie dragen bij aan het maatschappelijk draagvlak van het beleid en versterken de sociale norm dat het normaal is om *niet* voor je achttiende alcohol te drinken.
- Toezicht en handhaving is het bewaken van grenzen. De gemeente is verantwoordelijk voor de goede naleving van de DHW. De gemeente kan toezichthouders of buitengewone opsporingsambtenaren (boa) inzetten om te controleren op de naleving. Daarnaast kunnen overtredingen en misstanden worden gehandhaafd met bestuurlijke sancties.

In dit preventie- en handavingsplan is gezocht naar een evenwichtige balans tussen deze drie pijlers, passend bij de situatie in Opsterland. Een balans die aansluit op de door het college geformuleerde ambitie en passend is bij de schaal van deze gemeente. Dit is gedaan door ten eerste te kijken naar welke doelstellingen en activiteiten al ondernomen worden op het gebied van jongeren en alcohol – en dit samen te voegen in dit plan. Ten tweede is getracht zo veel mogelijk slimme combinaties te maken tussen de drie bovengenoemde pijlers. De activiteiten binnen de verschillende pijlers worden zoveel mogelijk in samenhang uitgevoerd om optimaal resultaat te behalen. Ten derde wordt ingezet op de nieuwe leeftijdsgrens van achttien jaar. Niet alleen door het organiseren van toezicht, maar ook door te blijven investeren in bewustwording en educatie.

1.3 Regionale samenwerking en Platform Nuchtere Fries

Alcoholproblematiek wordt niet beperkt door de grenzen van een gemeente. Jongeren wonen in de ene gemeente, gaan in een andere gemeente naar school, hebben een (bij)baan of vrienden in een derde gemeente en gaan uit in een vierde gemeente. Een verschuiving in de norm is dan ook alleen met samenhangende maatregelen te bewerkstelligen. De gemeente heeft zich daarom al in 2008 samen met andere Friese gemeenten verenigd in het platform Nuchtere Fries. Dit platform is naast de Friese gemeenten een samenwerking tussen GGD Fryslân, Verslavingszorg Noord Nederland, Nationale Politie, Eenheid Noord Nederland, District Fryslân (verder vermeld als 'politie'), Koninklijke Horeca Nederland en Provincie Fryslân om het alcoholgebruik (en drugsgebruik) onder jongeren, beneden de achttien, tegen te gaan en verantwoord alcoholgebruik onder jongeren boven de achttien te bevorderen. Het platform ondersteunt en adviseert gemeenten, voert bewustwordingsacties en onderzoeken uit en ontwikkelt producten die door iedere gemeente ingezet kunnen worden. Daarnaast wordt ingezet op samenwerking met de gemeente Ooststellingwerf en gemeente Weststellingwerf door de samenvoeging van de drie teams Toezicht en Handhaving tot één OWO team Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH). Dit gaat plaats vinden in de komende planperiode. Hiermee zal in ieder geval de intergemeentelijke samenwerking op de pijler toezicht en handhaving intensiever worden.

1.4 Wat doen we al?

Dat gemeenten nu een preventie- en handavingsplan op moeten stellen, betekent niet dat er tot nu toe nooit iets gedaan is op het gebied van de preventie van alcoholgebruik en de handhaving op de regelgeving. Integendeel. Ook is er een lange historie in de samenwerking met andere partijen. In het overzicht hieronder geven we aan welke acties er ondernomen worden en welke organisaties daarbij betrokken zijn. Daarnaast wordt aangegeven op welke van de drie pijlers de actie zich met name richt.

Pijler	Activiteit	Organisatie
Bewustwording en educatie	NIX 18 campagne*	Ministerie VWS
	Met groep 7-leerlingen van het basisonderwijs en hun ouders wordt een voorlichtingsgesprek gevoerd over de risico's van alcohol.	GGD
	In klas 3 van het voortgezet onderwijs is alcohol onderdeel van de signaleringslijst KIVPA**.	GGD

	<p>Monitoren alcoholgebruik onder jongeren.</p> <p>Vroegsignalering en het voorkomen van transgenerationale overdracht (van ouder op kind). Algemene informatie en bewustwording. Advies en hulp.</p> <p>Algemene en individuele voorlichting. Signalering.</p> <p>Informatie en voorlichting via website van het centrum voor jeugd en gezin</p> <p>Voorlichting en preventie genotmiddelen is structureel onderdeel van curriculum op het voortgezet onderwijs. Mentoren zijn hierin geschoold.</p> <p>Voorlichting en preventie gericht op jongeren, hun omgeving, evenementenorganisatoren, paracommercie enz., beschikbaar stellen materialen (o.a. blaastesten, polsbandjes, ID readers)</p>	<p>GGD</p> <p>VNN</p> <p>Jongerenwerkers</p> <p>CJG Opsterland</p> <p>Burgemeester Harmsma School</p> <p>Platform De Nuchtere Fries ***</p>
Regelgeving en beleid	<p>Advisering gemeente, afgeven en delen van signalen</p> <p>Opstellen lokale regelgeving en beleid (APV, nota paracommercie, horecaconvenant, het ketenbeleid, handhavingbeleid, integraal veiligheidsbeleid)</p>	<p>VNN, GGD, De Nuchtere Fries, Overleggroep Jongeren Openbare Orde (OJOO)</p> <p>Gemeente</p>
Toezicht en handhaving	<p>De gemeente houdt toezicht op de naleving van de DHW en handhaaft bij overtredingen. Leidraad hierbij is het Handhavingbeleidsplan 2014- 2018 en Handhaving fysieke leefomgeving. Dit laatste wordt ieder jaar vastgesteld door het college****.</p>	<p>Gemeente</p>

* De NIX18-campagne is een initiatief van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en een groot aantal partners waaronder ook partners van de gemeente. Deze NIX18-campagne moet ervoor zorgen dat ouders en opvoeders duidelijke afspraken maken over roken en drinken. Doel van de campagne is het versterken van de sociale norm 'niet drinken en roken tot je 18e'. Het versterken van een sociale norm heeft een aantal jaren nodig en daarom is besloten om een lang lopend massa mediaal communicatietraject uit te voeren (5 tot 10 jaar). De campagne richt zich op de hele samenleving en in het bijzonder de omgeving van jongeren.

* * KIVPA: Korte Indicatieve Vragenlijst voor Psychosociale problematiek bij Adolescenten is ontwikkeld ten behoeve van de vroegsignalering van psychosociale problemen door de jeugdgezondheidszorg van GGD's en in het voortgezet onderwijs.

*** Programma Nuchtere Fries: Bij alcoholmatiging zit de kracht in de samenwerking en afstemming van alle betrokken partijen, ondernemers, ouders, jeugd zelf, etc. Het platform Nuchtere Fries is een samenwerking tussen de Friese gemeenten, GGD Fryslân, Verslavingszorg Noord Nederland, Politie Fryslân, Koninklijke Horeca Nederland en Provincie Fryslân om het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren (onder de achttien) tegen te gaan en verantwoord alcoholgebruik onder jongeren boven de achttien te bevorderen. Het platform richt zich vooral op de omgeving van jongeren: school, horeca, supermarkten, ouders, etc. Platform Nuchtere Fries ondersteunt en adviseert gemeenten, voert bewustwordingsacties en onderzoeken uit en ontwikkelt producten die door iedere gemeente ingezet kunnen worden. Nuchtere Fries is gestart in 2008. Voor meer informatie, zie <http://platform.nuchterefries.nl/>

**** Het aantal beschikbare uren voor het toezicht op de DHW volgt uit de probleem- en risicoanalyse handhaving fysieke leefomgeving. Hierin wordt een groot aantal toezicht- en handhavingstaken van de gemeente afgewogen en gerangschikt, waarna uren aan de taken verbonden worden. In het Handhavingsprogramma Fysieke leefomgeving worden de beschikbare uren voor, frequentie van en de wijze van uitvoering van het toezicht nader beschreven. De teams vergunningverlening en toezicht & handhaving van de OWO-gemeenten worden voor 1 juli 2015 samengevoegd tot één OWO afdeling Vergunningen,

Toezicht & Handhaving. Het toezicht op de Drank- en Horecawet zal dan binnen door nieuw afdeling uitgevoerd moeten worden.

2. Probleemanalyse

Drinkgedrag wordt voor een groot deel bepaald door omgevingsfactoren: normen in de sociale omgeving (de ouders), de prijs en promotie van alcohol, het productaanbod, het aantal verkooppunten, verkoopregels (bijv. leeftijdsgrenzen en de naleving en handhaving ervan). Een eenzijdige aanpak gericht op slechts één of twee van deze factoren werkt niet. De World Health Organization laat in een overzichtstudie naar alcoholbeleid zien dat maatregelen die de beschikbaarheid van alcohol beperken het meest effectief zijn in het terugdringen van alcoholgebruik. Als jongeren in hun puberjaren veel drinken, neemt de kans toe dat ze later problemen met hun drankgebruik krijgen. Een op de drie mannen in de leeftijdsgroep van 16 tot 24 jaar valt onder de noemer 'probleemdrinker'. Iemand wordt zo genoemd als 'hij of zij problemen heeft door regelmatig of stevig drinken'. Regelmatig drinken (vaak) is daarbij minstens 21 dagen per maand vier of meer glazen drank. Stevig drinken (veel per keer) is minstens vier keer per maand zes of meer glazen drank. De problemen lopen uiteen van black-outs door drankgebruik tot alcoholongevallen, regelmatige dronkenschap/katers en problemen met vrienden en familie. Alcoholgebruik kan ongunstig zijn voor de ontwikkeling van de hersenstructuren. Juist als hersendelen in ontwikkeling zijn, zijn ze erg kwetsbaar voor deze giftige stof. Alcoholgebruik op jonge leeftijd zorgt voor negatieve veranderingen in de hersenen en leidt tot een verhoogd risico op tal van aandoeningen en gezondheidsproblemen, waaronder verslaving, leveraandoeningen, kanker en verminderd sociaal en psychisch welzijn. Daarnaast vergroot overmatig alcoholgebruik de kans op verminderde schoolprestaties, verkeersongevallen, letselschade, geweld en onveilig vrijen. Vooral jongeren die veel drinken, zijn vaker dan gemiddeld bij riskant gedrag betrokken.

2.1 Alcoholgebruik in Nederland

Het alcoholgebruik onder jongeren tussen 11 en 16 jaar is de afgelopen jaren weer flink afgenomen. Dat blijkt uit onderzoek van de Universiteit Utrecht, het Trimbos-instituut en het Sociaal Cultureel Planbureau. Uit het onderzoek Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) blijkt dat in 2003 70 procent van de 12-jarigen wel eens alcohol had gedronken. In 2013 is dat gedaald naar 17 procent. Het aantal 14-jarigen dat drinkt daalde eveneens sterk, van 90 procent in 2003 naar minder dan 50 procent in 2013. We plaatsen hierbij de kanttekening dat de daling nog niet te zien bij de oudere leeftijdsgroepen, nog niet onder jongeren uit lager opgeleide gezinnen en nog niet onder jongeren die excessief veel drinken: bingedrinken of zoveel drinken dat behandeling van een alcoholintoxicatie in het ziekenhuis noodzakelijk is.

Dat jongeren minder drinken, komt volgens de onderzoekers doordat ouders strengere regels hanteren dankzij betere voorlichting over de gevaren van drinken. Mogelijk daalt het aantal drinkers onder jongeren de komende jaren, door de verhoging van de verkoopleeftijd voor alcohol en sigaretten, nog verder. Er blijven echter risicogroepen bestaan: vmbo-leerlingen en kinderen uit gebroken of arme gezinnen drinken meer dan vwo-leerlingen.

2.2 Alcoholgebruik in Friesland en in Opsterland

Om zicht te hebben op de gezondheid, waaronder het alcoholgebruik van jongeren in Opsterland, stelt de GGD de monitor 'Gezond opgroeien' op. In bijlage 1 is een overzicht van de figuren uit de monitor 'Gezond opgroeien 2014' die betrekking hebben op alcoholgebruik, opgenomen. In de monitor wordt het alcoholgebruik door de jongeren in de onderbouw van het voortgezet onderwijs in onze gemeente vergeleken met hun leeftijdsgenoten elders in Friesland. Hieruit kunnen de volgende constatering worden gehaald:

- In onze gemeente ligt het alcoholgebruik onder jongeren uit klas 3 vmbo lager dan in Fryslan.
- Dit geldt ook voor bingedrinken.
- Jongeren uit klas 1 vmbo en klas 2 havo/vwo wijken niet af van het Fries gemiddelde wat betreft alcoholgebruik en bingedrinken.
- Alcoholgebruik onder jongeren in Fryslan is in de afgelopen vijf schooljaren afgenomen. In klas 2 havo/vwo is een iets sterkere daling te zien.
- In klas 1 vmbo is provinciaal daarnaast sprake van een dalende trend in bingedrinken. In onze gemeente zijn het alcoholgebruik en bingedrinken stabiel.
- In onze gemeente is het percentage jongeren uit klas 3 vmbo dat alcohol drinkt lager dan in de

overige Friese gemeenten. Gedurende de afgelopen vijf jaar is het alcoholgebruik onder jongeren uit klas 3 vmbo stabiel gebleven; dit in tegenstelling tot de overige Friese gemeenten, waar een dalende trend te zien is.

- Het risicovolle bingedrinken (tenminste vijf glazen alcohol bij een gelegenheid) in klas 3 vmbo is in onze gemeente lager dan in de rest van Fryslan, maar met 38% nog wel aan de hoge kant.

2.3 Nalevingsgedrag alcoholverstrekkers in Opsterland

Bij controle door team handhaving eind 2014 bleek dat er over het algemeen sprake is van een goede naleving van de drank- en horecawet in Opsterland. Eigenaren nemen hun verantwoordelijkheid en hebben de zaken goed geregeld.

3. Risicoanalyse

Om tot een goed alcoholpreventiebeleid te komen is het noodzakelijk een risicoanalyse uit te voeren. Met deze analyse kunnen de inspanningen van de gemeente gericht worden ingezet op plaatsen waar de meeste gezondheid- en veiligheidswinst behaald kan worden. De risicoanalyse geeft inzicht in de setting (cafés, sportkantines, slijterijen, enz.), risicokenmerken en locaties waar jongeren drinken en waar hun alcoholgebruik voor problemen zorgt.

3.1 Beschrijving en overzicht van alcoholverstrekkers

De gemeente Opsterland kent een concentratiegebied met horecagelegenheden in het centrum van Gorredijk. Dit gebied wordt met name in het weekend druk bezocht door jongeren. Daarnaast zijn er vele eetgelegenheden met een drank- en horecaverunning. In de tweede dorpskern (Ureterp) is de schaal van het uitgaansgebied kleiner. Bakkeveen is met name in de zomerperiode een toeristische trekpleister. De gemeente kent daarnaast een vitaal plattelandsleven dat gekenmerkt wordt door de vele sportverenigingen, dorpshuizen, restaurants, cafetaria en cafés.

Naast deze 'vaste' verstrekkers wordt er jaarlijks een groot aantal evenementen georganiseerd binnen de gemeente. Deze evenementen verschillen in grote, duur en risico en variëren van Oerrock en Koningsdag tot kleinschalige dorpsfeesten en rommelmarkten. Elk jaar worden er tussen 60 en 65 ontheffingen artikel 35 (dit zijn tijdelijke ontheffingen op basis van artikel 35 DHW) aan evenementorganisaties verstrekt. In de tabel hieronder een overzicht van het aantal verstrekkers per setting.

Categorie	Setting	Totaal
Horeca met DHV		107
	<i>Cafés</i>	18
	<i>Restaurants</i>	22
	<i>Slijterijen</i>	9
	<i>Dorpshuizen/MFC</i>	16
	<i>Jongerecentra</i>	3
	<i>Sportkantines</i>	21
	<i>Overig (bv. sauna, zalencentrum, camping)</i>	21
Verstrekkers zonder DHV		30-35
	<i>Supermarkten</i>	15
	<i>Streekwinkels, bakkers, slaggers, wijnhandels Cafetaria en overige</i>	±20
Evenementen	<i>Alle evenementen met drank- en horecaverunning</i>	60-65

3.2 De risicoberekening en prioriteitsstelling

De risicoberekening identificeert de gezondheid- en veiligheidsrisico's binnen het werkgebied van Drank- en Horecawet. De gedachte hierachter is dat de beschikbare gemeentecapaciteit het meest effectief kan worden ingezet op het hoogste gezondheid- en veiligheidsrisico. Dit is onder andere belangrijk voor wijze waarop de beschikbare toezicht- en handhavingcapaciteit van de gemeente wordt ingezet. Deze beschikbare capaciteit volgt uit de probleem- en risicoanalyse fysieke leefomgeving waarin alle gemeentelijke toezicht- en handhavingactiviteiten worden afgewogen. Voor de risicoberekening en prioriteitsstelling hanteren we voor de DHW dezelfde werkwijze als voor andere toezichts- en handhavingstaken. Dit staat beschreven in het Handhavingsbeleid 2014- 2018. Voor de DHW geldt een prioriteit 'hoog'.

Daarnaast is op landelijk niveau onderzoek gedaan (Roodbeen, Lie en Shelleman-Offermans (2013) naar wat de kans op naleving van de leeftijdsgrens binnen de verschillende settings algemeen gezien is. Op basis van algemene kenmerken leveren volgens dit landelijke onderzoek de cafés, de

sportkantines, de cafetaria en (in mindere mate) de dorpshuizen relatief het grootste gezondheid- en veiligheidsrisico op. Evenementen zijn daarin een bijzondere categorie. De evenementen die gericht zijn op jongeren of algemene evenementen die door veel jongeren bezocht worden vormen het grootste risico en scoren daarom maximaal. Voor een uitwerking van de analyse verwijzen we naar bijlage 2. Deze kennis wordt meegewogen in het jaarlijkse handavingsprogramma.

3.3 Koop- en drinkgedrag Friese jongeren 2014

In opdracht van het Platform Nuchtere Fries hebben studenten van de NHL Hogeschool onder Friese 16- en 17-jarigen gepeild in hoeverre, op welke wijze en waarom zij hun koop- en drinkgedrag hebben veranderd na de invoering van de nieuwe drank- en horecawet (DHW) met de verhoging van de leeftijdsgrens voor alcohol van 16 naar 18 jaar. Deze peiling beschouwen we als nulmeting. De cultuuromslag die we als maatschappij willen bereiken als het gaat om alcoholgebruik onder jongeren kost veel tijd. Hierna volgt een samenvatting van de resultaten:

De meeste Friese jongeren van 16 en 17 jaar zeggen hun gedrag op het gebied van kopen en drinken van alcohol in 2014 niet te hebben aangepast. Zo'n vier op de tien zegt dit wel te hebben gedaan. Deze groep heeft vooral het koopgedrag en in mindere mate ook het drinkgedrag aangepast ten opzichte van 2013.

De aanpassing van het gedrag wordt volgens de jongeren vooral ingegeven door de wettelijke maatregelen. Ongeveer een op de vijf jongeren geeft aan geen alcohol (meer) te kopen of te drinken omdat ze alcohol niet zo belangrijk vindt. Een op de zeven jongeren geeft aan te zijn gaan minderen met het drinken van alcohol. Een op de twintig geeft aan dat het niet (meer) mag van zijn of haar ouders.

Verreweg de meeste jongeren geven aan dat zij nu vooral via oudere vrienden of ouders aan drank komen. Een duidelijke minderheid geeft aan dat ze kopen zonder identiteitsbewijs, dat ze die van iemand anders lenen of dat ze het identiteitsbewijs vervalsen (nog geen 3%).

De jongeren geven aan in 2014 meer bij vrienden of thuis te drinken dan in discotheken of kroegen. Uit de antwoorden van de jongeren op de vraag waar zij alcohol kopen, blijkt geen grote verschuiving van de horeca naar hokken en keten. Alleen op het platteland lijkt dit in beperkte mate zo te zijn. De meeste jongeren geven aan in kroegen, hokken en keten nog steeds alcohol te kunnen kopen. Daarentegen lijkt dit in de discotheken veel minder mogelijk. Opvallend is dat de jongeren in zowel 2013 als in 2014 relatief weinig naar de sportkantine gaan om alcohol te kopen en drinken.

Een derde van de jongeren geeft aan wel open te staan voor alcoholvrije feesten in discotheek of kroeg. Een meerderheid geeft aan het oneens te zijn met de stelling dat het vieren van vakantie in Nederland niet meer zo leuk is vanwege de nieuwe leeftijdsgrens. Een overgrote meerderheid geeft aan dat je zonder alcohol best een leuke vakantie kunt hebben of dingen kunt ondernemen in je vrije tijd. Een derde van de gevraagde jongeren vindt de ophoging van de leeftijdsgrens een goede maatregel.

4. Doelstellingen en acties

De gemeente streeft met dit preventie- en handhavingsbeleid de volgende hoofddoelstellingen na:

- Afname van alcoholconsumptie door jongeren onder de 18 jaar;
- Toename van bewustwording over de (gezondheids)risico's van het gebruik van alcohol bij (met name) jeugd en hun ouders.
- Adequate uitvoering van wet- en regelgeving

Dit leidt tot het volgende overzicht van doelstellingen en activiteiten gerangschikt per pijler:

Pijler Bewustwording en educatie	
Doelstellingen gemeente Opsterland	Activiteiten/ instrumenten
Continueren van de provinciale samenwerking binnen De Nuchtere Fries	De Friese gemeenten hebben in 2014 besloten het provinciale programma alcohol- en drugsgebruik Friese jeugd voort te zetten. Door deel te nemen aan De Nuchtere Fries worden de volgende preventie- en voorlichtingsactiviteiten ondernomen: <ul style="list-style-type: none"> o mysteryshoponderzoek en peilingen onder jongeren, o de inventarisatie genotmiddelenbeleid op Friese scholen en de ondersteuning van scholen, o de ontwikkeling van en onderzoek naar interventies met name ook gericht op ouders, o ondersteuning van evenementorganisatoren bij het opstellen en werken met verantwoord effectief alcoholbeleid (handreiking, kosteloos polsbandjes, ID-readers, blaastesten en campagnemateriaal), o ondersteuning sportverenigingen o 'peer educatie': een workshop die voor en door (v)mbo-leerlingen gegeven kan worden o organiseren van themabijeenkomsten voor gemeenten.
Doorgaan met integrale samenwerking met de verschillende partners op het gebied van jongeren en alcohol	Een integrale aanpak staat centraal in dit plan. Dit wordt mede vormgegeven door in te zetten op samenwerking tussen de gemeente, burgers, ketenpartners en bedrijven. Kennen en gekend worden is hierbij van belang. De gemeente zet meer in op samenwerking met sportverenigingen, jongeren en jongerenwerk, onderwijs, politie.
Doorgaan met informeren jeugd, ouders en andere betrokkenen over het thema "jeugd en alcohol".	Dit gebeurt via voorlichtingsbijeenkomsten maar ook via de website van het CJG Opsterland en in samenwerking met het jongerenwerk. Ook de toezichthouders nemen tijdens controles hierin hun rol.
Doorgaan met aandacht voor verantwoorde alcoholverstrekking bij horeca, sportverenigingen en andere paracommerciële instellingen is	In de bestaande overlegstructuren met horeca en paracommercie is verantwoorde alcoholverstrekking een vast agendapunt.
Het vergroten van het draagvlak voor alcoholmatiging binnen de samenleving	De gemeente draagt de sociale norm uit dat voor je achttiende <i>niet</i> drinken heel normaal is. Een belangrijk element hierin is het ondersteunen van initiatieven die in de samenleving ontstaan zoals informerende ouderavonden, debatavonden of frisfeesten te ondersteunen, maar ook het ondersteunen van de <i>Nix 18</i> -campagne.
Het vergroten van ouderbetrokkenheid en het ondersteunen van ouders.	In van toepassing zijnde communicatie draagt de gemeente de nieuwe sociale norm uit.
Ouders en opvoeders ondersteunen op hun invloed en rol binnen de opvoeding als het gaat om de preventie van	De gemeente stimuleert initiatieven die ouders helpen zich sterker te positioneren. Het meeste effect kan bereikt worden wanneer bewustwording van ouders en opvoeders

<p>middelengebruik door jongeren (weerbaarheid en omgaan met groepsdruk).</p>	<p>plaatsvindt, nog voordat hun kinderen kennis hebben gemaakt met alcohol en andere middelen. Voor het onderwerp alcohol vormen ouders van basisschoolleerlingen dan ook een belangrijke doelgroep. Voorbeelden van activiteiten zijn:</p> <p><i>Advisering over alcohol en opvoeding:</i> De jeugdverpleegkundigen van de GGD- Jeugdgezondheidszorg houden een Preventief Gezondheidsonderzoek (PGO) in groep 7 van het basisonderwijs. In groep 7 komt in 99% van de gevallen de ouder. Zij krijgen voorlichting en handvatten mee om de ouderrol te versterken.</p> <p><i>Interactieve leerling- en ouderavonden:</i> Een voorbeeld is de workshop “Ik dacht het niet” , een vernieuwende preventieaanpak ontwikkeld door VNN en Smoar en omarmd door Nuchtere Fries. Tijdens de workshop wordt met een groep jongeren een voorstelling over groepsdruk gemaakt, waarna ze deze presenteren aan hun eigen ouders. Daarna gaan de ouders op interactieve wijze aan de slag met hun rol als opvoeder. Het bereik van deze aanpak is groot: de opkomst van ouderen verdubbelt of verdrievoudigt met deze aanpak in vergelijking met ‘standaard’ ouderavonden.</p>
<p>Communicatie over de nieuwe alcoholnorm</p>	<p>Een belangrijk onderdeel van goed preventiebeleid is de communicatie. Goed alcoholbeleid is niet vanzelfsprekend populair onder burgers en ondernemers, maar aan draagvlak voor beleid kan wel gewerkt worden. De communicatie bestaat in ieder geval uit:</p> <p><i>Uitdragen van het lokale beleid:</i> De gemeente communiceert richting ondernemers, sportverenigingen, ouders en jongeren over het lokale beleid en de motieven daarachter.</p> <p><i>Uitdragen van de sociale norm:</i> De gemeente draagt de norm uit dat niet drinken voor je achttiende heel normaal is. Het uitdragen van deze norm is een steun in de rug voor ouders en opvoeders. Landelijke en lokale campagnes en activiteiten kunnen elkaar versterken in het uitdragen van de norm.</p> <p><i>Handhavingcommunicatie:</i> Het aankondigen van acties, communicatie op het moment van toezicht en het publiceren van de resultaten kunnen er voor zorgen dat niet alleen bij de gecontroleerde alcoholverkooppunten bekend is dat er actief wordt gehandhaafd, maar dat ook de verstrekkers van de niet-gecontroleerde locaties op de hoogte zijn. Op deze manier wordt het effect van de handhaving vergroot (objectieve pakkans versus pakkansbeleving). Door de handhavingcommunicatie strategisch in te zetten, wordt het effect vergroot.</p> <p>Confrontatiegesprekken kunnen gebruikt worden als een extra hulpmiddel naast het reguliere toezicht. De toezichthouder gaat in gesprek met de ondernemer over de goede dan wel slechte naleving. Het gesprek is bedoeld om de ondernemer ondersteuning te bieden en zo te voorkomen dat ze alcohol verkopen aan minderjarigen. Daarnaast wordt de ondernemer op dat moment gewezen</p>

	op zijn of haar wettelijke plicht en welke sancties er op eventuele overtredingen staan.
Pijler Toezicht en handhaving	
Doelstellingen gemeente Opsterland	Acties
Doorgaan met kennis over aandachtslocaties (locaties met grootste risicoscores) in Opsterland delen met partners	Signalen van aandachtslocaties komen onder meer binnen bij de gemeente op basis van signalen van jongerenwerk, politie, plaatselijk belangen en burgers. Deze signalen worden met de partners gedeeld. Een volgende mogelijkheid om aandachtslocaties te identificeren is via het doen van nalevingsonderzoek. De Friese gemeenten voeren in de periode 2014-2017 in het samenwerkingsverband van De Nuchtere Fries twee keer gezamenlijk een provinciaal nalevingsonderzoek uit. Bij een nalevingsonderzoek wordt een bedrijf of instelling dat alcohol verkoopt, bezocht door een minderjarige die zich voordoet als klant, zonder dat het personeel op de hoogte is van het onderzoek. Onderzoeksvraag is de mate waarin alcoholverkooppunten zich houden aan de leeftijdsgrens voor de verkoop van alcohol. Het eerste nalevingsonderzoek vindt plaats in 2015.
Uitvoeren van toezicht op de Drank- en Horecawet	Dit vindt plaats op basis van het jaarlijkse handavingsprogramma. <i>Basiscontrole:</i> De basiscontrole vindt plaats bij inrichtingen (cafés, slijterijen, dorpshuizen, sportverenigingen, supermarkten, etc.) en evenementen waar alcohol, met of zonder vergunning, wordt geschonken. De controle richt zich, afhankelijk van de setting, op bepalingen uit de DHW, zoals de aanwezigheid van de leidinggevende en naleving van schenk- en/of sluitingstijden. Deze controle wordt uitgevoerd door de boa van de gemeente. <i>Leeftijdsgrenscontrole:</i> De leeftijdsgrenzencontrole wordt voornamelijk uitgevoerd aan hand van de aandachtslijst. Dit betekent dat deze controles gericht worden ingezet op de plaatsen waar het risico het hoogst is. Deze controles zullen worden uitgevoerd door een zogenaamde 'weekendpool'. Dit is een pool van boa's die 'ingevlogen' kan worden om leeftijdsgrenzen te controleren. <i>Incidentele controle:</i> Dit is een controle met een incidenteel karakter. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om naar aanleiding van meldingen, overlastklachten of op basis van handavingsverzoeken. Bij controles is er afstemming en samenwerking met de politie. Planning van de controles wordt gedaan via het handavingsprogramma. Hierbij worden ook signalen van partners vanuit de pijler bewustwording en educatie meegenomen.
Pijler Regelgeving en beleid	
Doelstellingen gemeente Opsterland	Acties
Doorgaan met samenwerking binnen de gemeentelijke beleidsterreinen op het thema jeugd en alcohol.	Regelmatige overleggen tussen de beleidsterreinen preventieve gezondheidszorg, openbare orde en handhaving dragen in belangrijke mate bij aan samenwerking en afstemming van beleid en worden geïnitieerd door de beleidsmedewerker preventie.
Doorgaan met vroeg signaleren van alcoholproblematiek	Alcoholproblemen ontstaan vaak sluipend. Problemen vroegtijdig signaleren en vervolgens adequaat reageren kan voorkomen dat problemen verergeren en dat zwaardere zorg nodig is. Het tijdig signaleren van problematisch alcohol (en drugs) gebruik kan daarnaast

	<p>andere problemen aan het licht brengen. Alcoholproblemen worden vaak onvoldoende gesignaleerd in een eerder stadium. Om dat te bereiken, zijn er (stelselmatige) screenings nodig. Enkele voorbeelden van activiteiten:</p> <p><i>Signaleringsgesprekken:</i> de gemeente gaat in gesprek met het onderwijs, de Jeugdgezondheidszorg en de eerstelijns gezondheidszorg over hoe dit lokaal gestimuleerd en ondersteund kan worden. Bijvoorbeeld door training signaleren en begeleiden, waarin professionals leren welke signalen kunnen duiden op problematisch gebruik.</p> <p><i>Contactmoment 14+:</i> Dit is een extra contactmoment van de JGZ met adolescenten waarmee het ministerie van VWS investeert in het bevorderen van een gezonde leefstijl van de jeugd. De exacte invulling van dit contactmoment in Friesland moeten gemeenten in samenwerking met partners nog bepalen. Maar dit moment is geschikt om het drinkgedrag te inventariseren, advies te geven of een vervolgesprek te plannen.</p>
Vergunning plichtige inrichtingen beschikken over een actuele drank- en horecaverunning;	Actualiseren van het vergunningenbestand.
Vastgesteld evenementenbeleid waarin specifiek aandacht is voor het tegengaan van alcoholverstrekking aan 18-minners.	Opstellen van een evenementenbeleid inclusief een evenementenkalender.
Afstemming tussen regelgeving en beleid	<p>Het preventie- en handavingsplan bevat de hoofdzaken van het beleid dat zich richt op de preventie van alcoholgebruik – met name onder jongeren – en de handhaving van de wet. Het plan wordt elke vier jaar vastgelegd. Het plan kan echter ook tussentijds worden gewijzigd. Hiermee kan de gemeente inspelen op veranderingen binnen de samenleving en eventueel nieuwe inzichten gebruiken om effectiever de gestelde doelen na te streven.</p> <p>De verschillende regelgevende bevoegdheden worden in dit kader blijvend integraal afgewogen om eenduidig DHW beleid te voeren. Het gaat hier zowel om bestaande bevoegdheden als eventuele nieuwe bevoegdheden en taken.</p> <p>Voor wat betreft het toezicht en de handhaving op de Drank en Horeca Wet zijn de strategieën uit het handavingsbeleid van toepassing.</p>

5. Resultaten preventie- en handhavingsplan alcohol

In de voorgaande hoofdstukken zijn de doelstellingen geformuleerd en activiteiten beschreven om deze doelstellingen te bewerkstelligen. In dit hoofdstuk worden de resultaten beschreven die behaald dienen te worden in deze planperiode. De resultaten zijn gesplitst in wat de gemeente binnen het Platform Nuchtere Fries wil behalen en wat de gemeente zelf wil behalen. Het SMART formuleren van de doelstellingen wordt bemoeilijkt door twee factoren. In de eerste plaats zijn er niet in alle gevallen betrouwbare (lokale) basisgegevens beschikbaar. In de tweede plaats is het zo dat het drinkgedrag van jongeren door verschillende factoren beïnvloed wordt - en niet slechts door de acties of interventies in de eigen gemeente. Ook algemene aandacht in de media, wijzigingen in landelijke wetgeving, lokale initiatieven en andere omstandigheden kunnen –in positieve en in negatieve zin- bijdragen aan veranderingen in de alcoholconsumptie van jongeren. Dat is ook de reden van het niet benoemen van eindresultaten in termen van percentages, maar in termen van substantiële verandering ten opzichte van de huidige situatie.

5.1 Resultaten binnen Platform Nuchtere Fries

Binnen de provinciale samenwerking worden de volgende resultaten nagestreefd:

1. Het tegengaan van alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar

- De gemiddelde startleeftijd van jongeren voor het drinken van alcohol is verder toegenomen (13,5 jaar in 2012).
- Het percentage jongeren van 12 t/m 17 jaar dat de afgelopen maand alcohol heeft gedronken, is verder afgenomen (42% in 2012).
- Het percentage jongeren van 12 t/m 17 jaar dat de afgelopen maand 5 of meer drankjes bij één gelegenheid dronk, is verder afgenomen (32% in 2012).
- Het aantal jongeren van 12 t/m 17 jaar dat met alcoholvergiftiging wordt behandeld in het ziekenhuis, is afgenomen (11 in 2012).
- Het percentage ouders dat aangeeft dat zijn of haar kind geen alcohol mag drinken voor het 18e levensjaar is verder toegenomen .

2. Het stimuleren van verantwoord alcoholgebruik door jongeren van 18 t/m 23 jaar

- Het percentage zware drinkers van 18 t/m 24 jaar, is verder afgenomen (20% in 2012).
- Het aantal jongeren van 18 t/m 24 jaar dat als gevolg van een alcoholvergiftiging wordt behandeld in het ziekenhuis, is verder afgenomen.
- Het percentage jongeren van 18 t/m 24 jaar dat de afgelopen maand softdrugs heeft gebruikt, is afgenomen.
- Het aantal alcohol- en drugsgerelateerde incidenten waarbij jongeren van 16 t/m 23 jaar betrokken zijn, is verder afgenomen (alcoholgerelateerd geweld, vernielingen en overlast wordt momenteel niet door de politie geregistreerd).

De Nuchtere Fries rapporteert aan de deelnemende gemeenten over de behaalde resultaten.

5.2 Resultaten Opsterland

Met het ontwikkelen van dit plan is een begin gemaakt met een samenhangende aanpak voor jongeren en alcoholgebruik. De gemeente wil voor de volgende planperiode in ieder geval de volgende resultaten behalen:

- Er is sprake van een goede naleving van de wettelijke leeftijdsgrenzen voor alcoholverkoop in supermarkten, sportverenigingen, slijterijen en horeca:
  - o begin 2018 is er een goede naleving van de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop in supermarkten en slijterijen (meetbaar via handhavingsjaarverslag 2017)
  - o begin 2018 is er een goede naleving van de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop in horeca (meetbaar via handhavingsjaarverslag 2017)
  - o begin 2018 is er een goede naleving van de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop in sportkantines (meetbaar via handhavingsjaarverslag 2017)
  - o begin 2018 is er een goede naleving van de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop in dorpshuizen (meetbaar via handhavingsjaarverslag 2017)
  - o begin 2018 is er een goede naleving van de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop tijdens evenementen (meetbaar via handhavingsjaarverslag 2017)
- Met minimaal 90% van de sportverenigingen (met een drank- en horecaverunning) zijn gesprekken gevoerd over jongeren en alcoholgebruik (meetbaar door registratie door buurtportcoaches)

- Met minimaal 90% van de ouders met een kind in groep 7 is een gesprek alcohol en opvoeding gevoerd (meetbaar door jaarrapportage GGD 2017)
- Alle inrichtingen met een drank- en horeca vergunning zijn minimaal één maal bezocht (meetbaar door handhavingsjaarverslag 2017).
- Alle drank- en horecaverunningen zijn actueel (meetbaar via vergunningenbestand DHW).
- Er is een evenementenbeleid waarin aandacht is voor het tegengaan van alcoholgebruik onder de 18 jaar (meetbaar via eigen beleid)
- Het percentage bingedrinkers in 3VMBO is gedaald naar 30% (meetbaar via monitor GGD)

6. Financiën

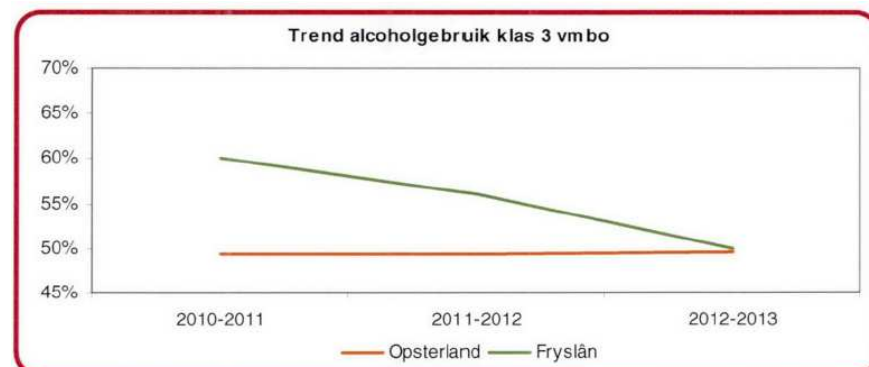
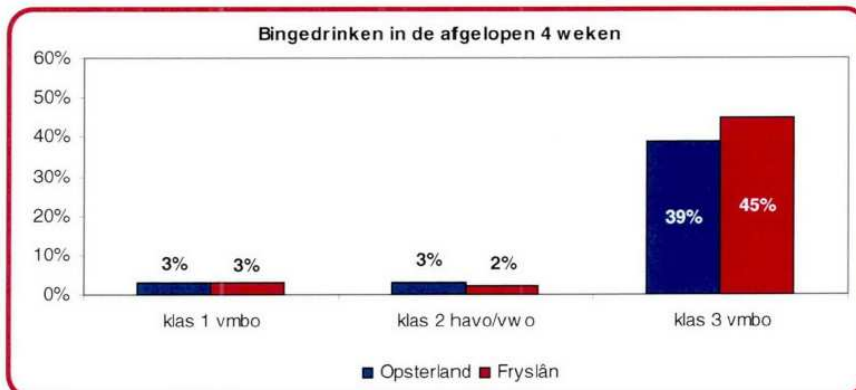
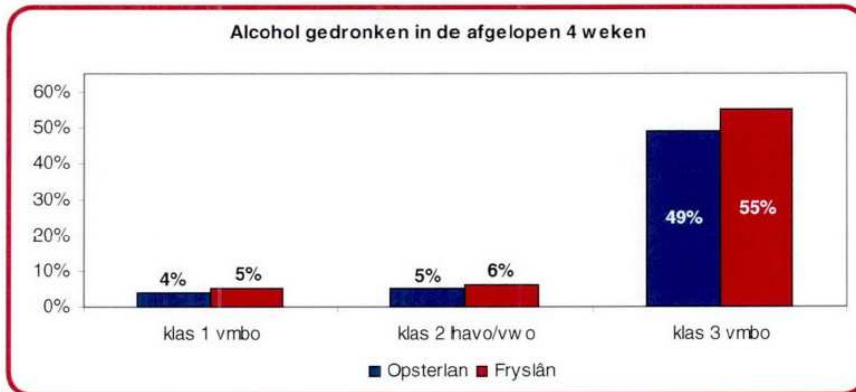
De overgang van nieuwe taken en verantwoordelijkheden uit de Drank- en Horecawet brengen voor de gemeenten kosten met zich mee. Het is gebruikelijk dat gemeenten de kosten die voortvloeien uit wijziging van de regelgeving, in het gemeentefonds vergoed krijgen. Het Rijk is in dit geval echter van mening dat er structureel al gelden (oplopend tot 150 miljoen euro in 2011) aan het Gemeentefonds toegevoegd zijn ten behoeve van de bekostiging van uitgaven op het gebied van lokale veiligheid. Dit wordt weersproken door de VNG, die zich vanaf het begin van het verandertraject ingespannen heeft voor een passende financiële compensatie voor de gemeenten. Deze inspanningen hebben, helaas voor de gemeenten, niet tot het gewenste resultaat geleid.

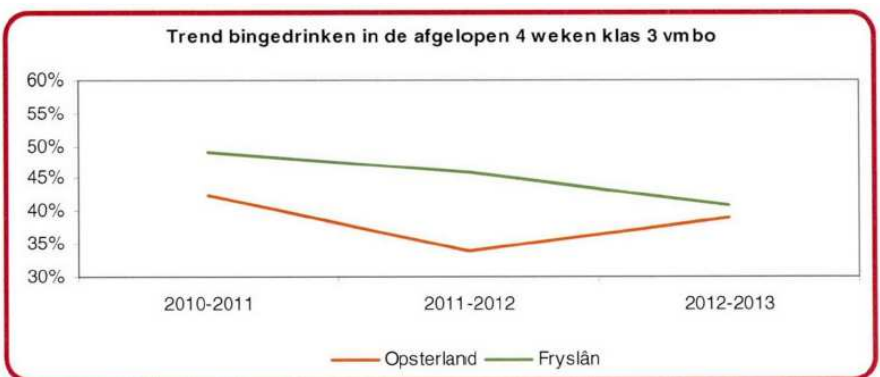
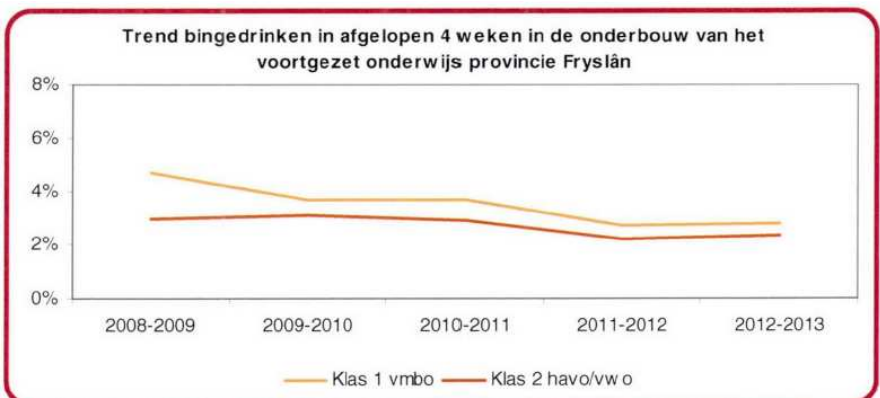
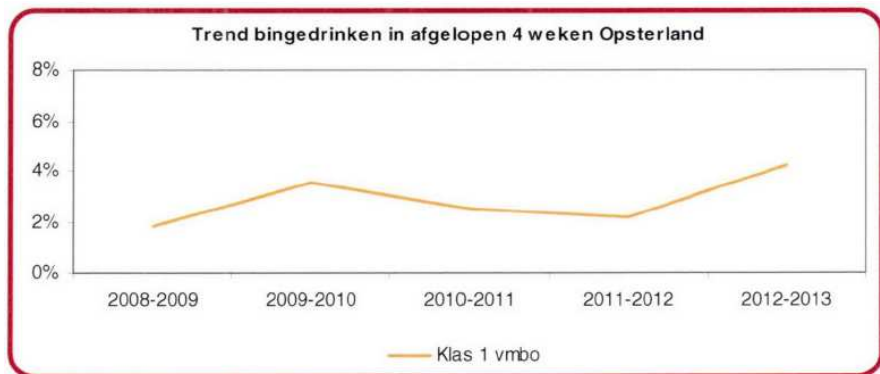
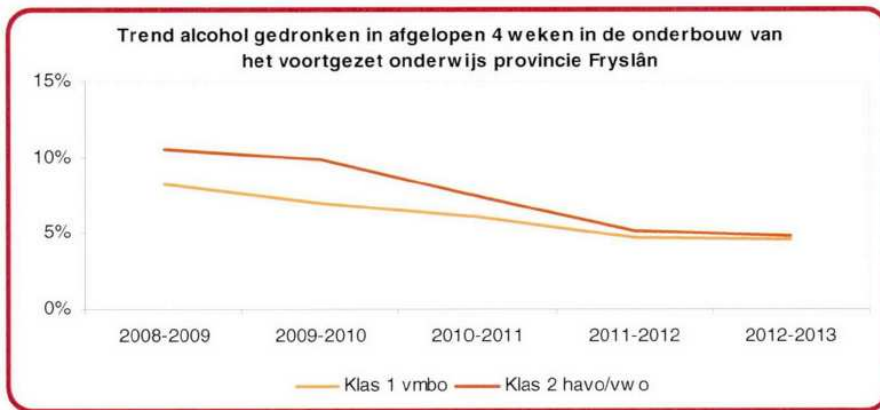
Voor de uitvoering van het preventie- en handhavingsplan is gezocht naar een evenwichtige balans die aansluit op de door het college geformuleerde visie en die passend is bij de schaal en problematiek van deze gemeente. De kosten voor de uitvoering van de Drank- en Horecawet worden daarom binnen de bestaande begroting opgevangen. Mocht daar vanwege gewijzigde omstandigheden aanleiding toe zijn, dan kunnen er voorstellen gedaan worden om het beleid te intensiveren.

Bijlage 1

Grafieken uit monitor Gezond Opgroeien 2014 (GGD Fryslân).

Voor de monitor zijn de gegevens van een aantal schooljaren samengevoegd. In de meest actuele monitor wordt de gemeente geïnformeerd over gezondheid van schoolgaande kinderen en jongeren in de schooljaren 2010-2011, 2011-2012 en 2012-2013. Deze informatie is verzameld tijdens gezondheidsonderzoeken bij leerlingen van de groepen 2 en 7 van het basisonderwijs, klas 1 van het vmbo, klas 2 havo/vwo en klas 3 vmbo. De informatie over gezondheid van de jeugd wordt gepresenteerd als het totaal van deze drie schooljaren en wordt vergeleken met provinciale percentages over dezelfde periode. Hierbij is geen onderscheid gemaakt tussen jongens en meisjes.

Bijlage 2

De risicoanalyse per setting Roodbeen, Lie en Shelleman-Offermans (2013).

De risicoanalyse bestaat uit de kans op niet naleving vermenigvuldigd met het negatieve effect van niet naleving.

$$\text{risico} = \text{kans op niet naleving} \times \text{negatief effect}$$

- **Kans op niet-naleving:** hoe groot is de kans dat een doelgroep de regels niet naleeft.
- **Negatief effect:** hoe groot zijn de negatieve gevolgen als regels niet worden nageleefd.

De inschatting van het risico is in grote mate afhankelijk van de kans op naleving van de leeftijdsgrens binnen de betreffende setting. Omdat er voor de gemeente geen specifieke cijfers bekend zijn, is deze gebaseerd op landelijke cijfers uit het onderzoek van Roodbeen, Lie en Shelleman-Offermans (2013). Zij hebben mysteryshop onderzoek gedaan naar de naleving van de leeftijdsgrens binnen vijf categorieën, namelijk cafetaria, horeca, slijterijen, sportkantines en supermarkten. Deze cijfers vormen de basis voor de uiteindelijke score. Aan deze nalevingpercentages worden kansscores gekoppeld oplopend van 1 (kans op naleving zeer hoog) naar 5 (kans op naleving zeer laag).

1. zeer hoog (80-100%)
2. hoog (60%-79%).
3. gemiddeld (40%-59%).
4. klein (20%-39%).
5. zeer klein (0%-19%).

Setting	Naleving 2013 landelijk	Kansscore
Cafetaria	15%	5
Horeca	36%	4
Slijterijen	73%	2
Sportkantines	15%	5
Supermarkten	55%	2

Vervolgens worden deze kanscores aangevuld met scores op negatieve effecten (NE) van het schenken van alcohol aan jongeren. Deze effecten zijn:

- Aantasting leefbaarheid/overlast (LO): hier wordt op gescoord als er overlastklachten voor de setting bekend zijn of als verstrekking logischerwijs kan leiden tot een toename van gebruik in de publieke ruimte. Hier kan het bijvoorbeeld gaan om hangjongeren;
- Verstoren openbare orde (OO): hier wordt op gescoord als alcoholgebruik kan leiden tot openbare orde problematiek zoals vechtpartijen of vernielingen;
- Gezondheidsrisico's door alcoholgebruik (G): hier wordt op gescoord als alcoholgebruik gezondheidsrisico's oplevert.

Per setting wordt wel (1) of niet (0) gescoord op drie afzonderlijke effecten. De som van deze drie effecten leidt tot een negatieve effectenscore (NE-score). Het totaal risico wordt vervolgens berekend door de kansscore te vermenigvuldigen met de NE-score.

Setting	Kansscore	LO	OO	G	NE-score	Risico
Café	4	1	1	1	3	12
Restaurants	4	0	0	1	1	4
Slijterijen	2	1	0	1	2	4
Dorpshuizen	4	1	0	1	2	8
Jongeren centra	1*	1	1	1	3	3
Sportkantines	5	1	0	1	2	10
Supermarkten	2	1	0	1	2	4
Cafetaria	5	1	0	1	2	10

Setting	Risicoscore
Evenementen	15
Cafés	12
Cafetaria	10
Sportkantines	10
Dorpshuizen	8
Restaurants	4
Slijterijen	4
Supermarkten	4
Jongeren centra	3